

FIŞA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA BABEŞ-BOLYAI
1.2 Facultatea	FACULTATEA DE BIOLOGIE-GEOLOGIE
1.3 Departamentul	DEPARTAMENTUL DE TAXONOMIE ȘI ECOLOGIE
1.4 Domeniul de studii	BIOLOGIE
1.5 Ciclul de studii	LICENȚĂ
1.6 Programul de studiu / Calificarea	BIOLOGIE AMBIENTALĂ

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	ECOLOGIE GENERALĂ - ECOLOGIA POPULATIILOR						
2.2 Titularul activităților de curs	Şef lucr. dr. Karina Battes						
2.3 Titularul activităților de seminar	Şef lucr. dr. Karina Battes						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	Examen/Colocviu	2.7 Regimul disciplinei	Obligatorie

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat					15
Examinări					4
Alte activități:					-
3.7 Total ore studiu individual	69				
3.8 Total ore pe semestru	125				
3.9 Numărul de credite	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Parcurgerea cursurilor de sistematică vegetală și animală
4.2 de competențe	• Abilitatea de utilizare a calculatorului.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	• Sală prevăzută cu projector multimedia
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	• Sală dotată cu calculatoare • Sală prevăzută cu projector multimedia

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	• Cunoștințe: (1) <u>Cunoaștere, înțelegere și utilizare a limbajului specific</u>: prin parcurgerea disciplinei studenții vor fi introduși în studiu structurii și funcțiilor populațiilor naturale, ce reprezintă primul pas în domeniul transdisciplinar al ecologiei. Ei se vor familiariza cu terminologia specifică ecologiei, ce o vor aplica ulterior la alte discipline conexe (Ecosistemul: structură și funcții; Hidrobiologie, Principiile ecologiei sistemiche, Biologia conservării etc.)(2) <u>Explicare și interpretare</u>: pe baza materialului prezentat la curs, studenții vor putea explica principalele aspecte legate de modul de structurare și funcționare a populațiilor. De asemenea, aplicând metodele din cadrul lucrărilor practice ei vor putea interpreta indicii folosiți pentru a clarifica și completa aspectele teoretice.• Abilități: (3) <u>Aplicare, transfer și rezolvare de probleme</u>: la lucrările practice planificate, studenții vor aplica metode curente folosite în ecologia populațiilor. Aplicația în teren va întregi aceste competențe.(4) <u>Reflectie critică și constructivă</u>: studenții sunt încurajați să discute problemele prezentate la curs și să formuleze propriile concluzii și soluții.(5) <u>Creativitate și inovare</u>: Creativitatea din acest domeniu se materializează în capacitatea studenților de a găsi rezolvări la probleme specifice domeniului, pe baza informațiilor teoretice și practice primite la această disciplină. Puși în fața posibilității începerii unui studiu populațional propriu, studenții vor trebui să selecteze informațiile primite ce au aplicabilitate în cazul respectiv, dar și să găsească soluții la problemele punctuale cu care se vor confrunta.
Competențe transversale	(6) <u>Autonomie și responsabilitate</u>: Pe baza cunoștințelor teoretice acumulate la curs și a aplicațiilor practice din cadrul lucrărilor, studenții vor fi capabili să rezolve probleme specifice domeniului. De asemenea, discuțiile din cadrul disciplinei își doresc să impună studenților o atitudine pozitivă și responsabilă față de mediul înconjurător și să promoveze un sistem al valorilor morale în ceea ce privește protecția lui.(7) <u>Interacțiune socială</u>: aplicația în teren, cât și necesitatea interpretării rezultatelor obținute prin aplicarea diverselor metode de analiză vor duce la dezvoltarea spiritului de echipă. De asemenea, cursul își propune să îmbunătățească abilitățile de comunicare orală ale studenților, prin discuțiile pe marginea problemelor prezentate.(8) <u>Dezvoltare personală și profesională</u>: Însușirea cunoștințelor și a abilităților proprii disciplinei reprezintă baza formării studenților ca specialiști ecologi. Ei își vor desăvîrși pregătirea în cursuri ulterioare cu legătură directă cu prezenta disciplină (de exemplu Ecosistemul, structură și funcții) și vor avea capacitatea de a folosi tehniciile specifice de lucru predate aici (identificarea problemelor, rezolvarea problemelor folosind metodologii specifice, îmbunătățirea capacitatii de operare PC etc.).

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general	• Studierea populațiilor naturale, prin analizarea tuturor aspectelor caracteristice, structurale și funcționale
7.2 Obiectivele specifice	• Descrierea principalelor caracteristici structurale ale populațiilor ce compun comunități biotice (cu referiri inclusiv la populația umană) • Analiza aspectelor funcționale ale populațiilor naturale: interacțiunile ce au loc în cadrul unei populații naturale, dar și între membrii unor populații diferite (relațiile inter- și intrapopulaționale); implicațiile conceptului de nișă ecologică • Realizarea de aplicații la aspectele teoretice analizate: aplicarea diversilor indici populaționali pentru ilustrarea funcțiilor și pentru elucidarea structurii populațiilor

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Curs 1-2: Introducere în ecologia populațiilor: definiție, istoric în lume, istoric în România; teoria sistemică	Expunerea Metode interactive Utilizare PPT	
Curs 3-4: Factorii abiotici cu influență asupra populațiilor naturale: generalități, biotop/areal/habitat; factori geografici, factori fizici (temperatura, vîntul, focul, lumina, apa – umiditatea), factori chimici (salinitatea, oxigenul, pH-ul)	Expunerea Metode interactive Utilizare PPT	
Curs 5-7: Mărimea populațiilor: nivel individual (indivizi unici, modulari); conceptul de specie; estimarea mărimii populației: mod de exprimare, mod de determinare, variații ale densității, dinamica densității, reglarea mărimii populaționale, strategii demografice	Expunerea Metode interactive Utilizare PPT	
Curs 8-9: Structura populațiilor: structura genetică, structura sexuală, structura pe vîrste, structura spațială	Expunerea Metode interactive Utilizare PPT	
Curs 10: Nișă ecologică: nișă spațială, nișă funcțională, principiul excluderii competitive, nișă "hipervolum", nișă fundamentală vs. nișă realizată, nișă în concepția actuală, alte teorii/concepte despre nișă ecologică	Expunerea Metode interactive Utilizare PPT	
Curs 11-13: Interacțiuni biotice (relații dintre populații): competiția, prădătorism, parazitism, amensalism, neutralism, mutualism, comensalism, hrănire saprofagă	Expunerea Metode interactive Utilizare PPT	
Curs 14: Consultații: discuții pe marginea temelor din cadrul cursului, modul de întocmire al lucrărilor în ecologie, teza de licență/disertație în ecologie etc.	Metode interactive Utilizare PPT	

Bibliografie:

- 1) Begon, M., Townsend, C.R., Harper, J.L., 2006, Ecology, from individuals to ecosystems (4th Ed.), Blackwell Publishing, Malden, 1-738
- 2) Botnariuc, N., 1999, Evoluția sistemelor biologice supraindividuale, Edit. Universității din București, București
- 3) Morin P. J., 1999, Community ecology, Blackwell Science, 1- 424
- 4) Rîșnoveanu, G., 2011, Identificarea și caracterizarea sistemelor ecologice, Ars Docendi, Universitatea din București, 1-490
- 5) Stugren, B., 1982, Bazele ecologiei generale, Edit. Științifică și Enciclopedică, București, 1-436

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Principii de studiu în ecologia populațiilor: planificare, colectare de date, prelucrare, sintetizare	Expunerea Utilizare PPT Metode interactive	
2. Modul de prelevare a probelor din teren: metode specifice pentru	Expunerea	

populații acvatice / terestre	Utilizare PPT Metode interactive	
3. Determinarea numărului optim de probe colectate din teren: determinare experimentală; determinare prin calcul	Expunerea Utilizare PPT Metoda exercițiului Metode interactive	
4-5. Ieșire în teren pentru colectarea datelor utilizate în estimarea densității populațiilor prin metoda pătratelor, metoda distanțelor, estimarea numărului optim de probe prin metoda "în doi pași" și pentru testarea distribuției spațiale	Aplicație în teren Expunerea	
6. Realizarea curbei areal – specie, folosind datele colectate din parcul Facultății de Biologie și Geologie despre genurile principale de copaci	Aplicație în teren Expunerea Utilizare PPT Metoda exercițiului Metode interactive	
7. Estimarea densității populațiilor: metoda pătratelor: populații "eligibile", modul de calcul, interpretare	Expunerea Utilizare PPT Metoda exercițiului Metode interactive	
8. Estimarea densității populațiilor: metoda transectelor: populații "eligibile", modul de calcul, interpretare	Expunerea Utilizare PPT Metoda exercițiului Metode interactive	
9. Estimarea densității populațiilor: metoda marcării și recapturării: populații "eligibile", modul de calcul, interpretare	Expunerea Utilizare PPT Metoda exercițiului Metode interactive	
10. Estimarea ratelor de supraviețuire (alcătuirea tabelelor de viață): definiție, tipuri, termeni	Expunerea Utilizare PPT Metoda exercițiului Metode interactive	
11. Distribuția spațială a populațiilor: modul de calcul, interpretare	Expunerea Utilizare PPT Metoda exercițiului Metode interactive	
12. Analiza spectrului trofic: estimarea preferințelor de hrană și habitat: modul de evidențiere a preferințelor, interpretare	Expunerea Utilizare PPT Metoda exercițiului Metode interactive	
13. Calculul lățimii nișei ecologice; suprapunerea nișelor, lățimea nișei, indici, interpretare	Expunerea Utilizare PPT Metoda exercițiului Metode interactive	
14. Colocviu	-	-
Bibliografie:		
1) Battes, K.P., 2012, Ecologie generală, ghid de lucrări practice, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 1-152		
2) Henderson, P.A., 2003, Practical methods in ecology, Blackwell Publishing, 1-163		
3) Krebs, C.J., 1999, Ecological Methodology, Wesley Longman Inc., https://www.academia.edu/download/35768621/Ecological_methodology_Krebs.pdf		
4) Rîșnoveanu, G., 2011, Identificarea și caracterizarea sistemelor ecologice, Ars Docendi, Universitatea din București, 1-490		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorii reprezentativi din domeniul aferent programului

Absolvenții acestei discipline își vor folosi cunoștințele și abilitățile pentru numeroase alte cursuri din programul de studii, atât la nivel licență, cât și dacă aleg să continue cu un masterat și un doctorat în domeniul ecologiei.

Competențele profesionale și transversale proprii acestei discipline sunt imperios necesare oricărui aplicant în domeniul ecologiei (atât teoretice cât și aplicate): pentru custozii de arii protejate, pentru angajații firmelor de consiliere în probleme de mediu, pentru angajații agenților de mediu (Agențile de Protecția Mediului, Administrația Apele Române, Garda de Mediu), pentru profesorii din învățămîntul preuniversitar și cadrele didactice din învățămîntul universitar, pentru voluntarii ONG-urilor de mediu, chiar și pentru funcționarii publici din ministerele respective.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cantitatea și calitatea cunoștințelor acumulate	examen	70%
	Gradul de înțelegere și interpretare a mecanismelor specifice		
10.5 Seminar/laborator	Gradul de însușire și utilizare a aspectelor aplicative	colocviu	30 %
10.6 Standard minim de performanță			
• cunoașterea elementelor fundamentale de teorie• capacitatea de aplicare a metodelor practice prezentate			

Data completării

1.09.2019

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

.....

.....